

Text > XEVI SALA PUIG (la Bisbal d'Empordà, 1965) és periodista, director adjunt d'*El Punt Avui*. El 2003 va publicar l'assaig *A l'altre barri* (CCG Edicions) i el 2010, la primera novella, *Les causes perdudes* (Columna). Amb la quarta novella, *I ens vam menjar el món*, el 2016 va guanyar el Premi Prudenci Bertrana.

Tres preguntes

Per què escrivim? Aquesta és una de les preguntes més freqüents que els lectors ens fan als tallers de lectura i és, també, una de les més difícils de contestar, fins i tot quan els escriptors ens la fem a nosaltres mateixos. Deia Cesare Pavese que les persones escrivim per fugir de la trista realitat. Però resulta que a vegades és la literatura la que té la vocació d'apropar-nos al malestar. Camilo José Cela, per exemple, va aconseguir crear tot un gènere amb una sola novel·la, *La familia de Pascual Duarte*, amb la qual va inaugurar el *tremendismo*. És clar que en la història de l'escriptura trobem autors que es refugien en la ficció per fugir d'una biografia turmentada. Podem citar el vitamínic Mark Twain, autor de la famosa novel·la *Les aventures de Tom Sawyer* (l'única obra en què el protagonista principal assisteix al seu propi enterrament), un autor que va passar el cruel tràngol de veure morir una filla. Després hi ha casos com el de Raymond Chandler, laboralment maltractat, que amb quaranta-cinc anys va perdre la feina a la multinacional on treballava però que, gràcies a aquesta situació precària, va crear l'inoblidable Philip Marlowe. Hi ha, en fi, motivacions encara més combatives rere les vocacions literàries, com la de Caterina Albert, que escrivia contra els clixés masclistes, tal com abans ho havia fet també Emily Brontë. Qui sap, potser la resposta la té el flamant Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Quim Monzó (pronunciat amb essa sorda, tal com ell ara reclama), que, en ser preguntat sobre

aquesta qüestió, respon, eixutament: «Doncs jo escric senzillament perquè em dona la gana».

La segona pregunta més habitual és com ho fem, per escriure, què ens impulsa a fer-ho, amb quina disciplina, amb quina inspiració. Josep Maria Fonalleras diu que un escriptor ha de tenir l'ambició d'un astronauta i la paciència d'un fuster. O sigui, capacitat creativa però, alhora, compromís amb l'esforç. Hi ha la falsa idea que l'esforç creatiu ha d'anar aparellat amb el patiment, com si fos necessari passar-ho malament per omplir el full en blanc. No ho comparteixo. Escriure és un acte voluntari i, per tant, gratificant. Si no, més val deixar-ho córrer. Ja ho diu l'escriptora Mar Bosch, quan envia a fer punyetes els qui defensen el malestar com a instrument d'estímul literari i afirma: «Què més voldria jo que poder escriure sense estretors econòmiques. No, escriure no és patir, és dificultat. Sobretot si escrius en català. Aleshores es pot dir que llegir un llibre és un plaer, escriure'l, una obsessió, i publicar-lo, un petit miracle».

I arribem a la tercera pregunta que més ens fan: quin és el seu proper projecte? Què està preparant ara mateix? De totes tres, aquesta és la pregunta més fàcil de satisfer perquè, tal com deia Ernest Hemingway, els escriptors ens hem de dedicar a escriure llibres, no pas a parlar-ne. Naturalment, es tracta d'una exageració del geni. En qualsevol cas, i això sí que no és cap exageració, dels llibres sí que n'hem de parlar, els autors, però una vegada publicats.

Il·lustració > DANI MARESMÀ treballa des de fa més de vint-i-cinc anys en el món del disseny, primer com a dissenyador gràfic i actualment com a dissenyador de joies. La seva pintura es basa en el retrat, la forma, l'abstracció i el color. La combinació d'aquests quatre elements l'ha portat a experimentar amb diversos mitjans i materials per trobar els que transmeten sensibilitat, felicitat i espiritualitat.

Text > ANNA ESTARTÚS I TORRECILLA (Girona, 1973) és periodista. Li agrada esbrinar d'on venen les paraules, on van i com hi van. Ha escrit dos relats amb Míriam Díez Bosch: *31.250F* (segon premi del I Concurs de Narrativa Breu a-DONA-te'n, 2006, organitzat per l'Ajuntament de Palafrugell) i *Els dies despenjats* (segon premi de relat dels Premis Talent, 2017, de Barcelona).

Caigut del cel

Havia arribat feia segles, i de seguida es va enamorar d'aquella barreja caòtica i sorprenent d'ànimes, molt més fascinants que la perfecció celestial. Ja feia molt que Déu no es fixava en què passava a la Terra, i va decidir quedar-s'hi. Va aprendre a plegar les ales fins a fer-les imperceptibles sota la roba, i va conviure amb els vicis i les virtuts dels humans.

Encara que els àngels no tenen sexe (és el preu que paguen pel privilegi de tenir ales), sí que poden escollir quina aparença volen tenir davant els humans: va decidir ser dona per portar la contrària als arcàngels (una colla de creguts que invariablement es presenten com a homes) i va prendre el nom de Lilit. Sempre li havia caigut bé aquella rebel que va abandonar l'Edèn per voluntat pròpia.

Com tots els de la seva espècie, la Lilit veia l'essència sobrenatural de cada persona, aquella que marca tota la seva genètica. I, com tots els àngels, tenia el do de guarir cossos i ànimes. Atretes per una llum invisible, atrapades dins d'homes i dones aparentment normals, acudien a ella ànimes ancestrals que expressaven com podien el seu malestar. Les sirenes i les goges es queixaven d'un ofec constant. Els centaures i els faunes tenien la inquietant sensació que els faltava alguna part del cos. Els que venien amb problemes a la vista havien estat cíclops, i moltes noies que recorrien a ella preocupades per uns fogots intensíssims tenien avantpassades víctimes de la Inquisició. Fins i tot s'havia trobat descendents d'àngels caiguts, amb un característic dolor a les espatlles, just on a ella li neixien les ales.

A principis del segle XXI, un discret cartell a la seva porta deia: «Lilit. Terapeuta». En una habitació en penombra, la Lilit escoltava en silenci aquelles veus atàviques, desplegant les ales i les agitava: la seva remor antiga apaivagava el trosset d'ànima fera que vivia dins dels seus pacients. Per curar els cossos n'hi havia prou amb la seva presència divina, però imposava les mans perquè havia après que fent una mica de teatre li feien menys preguntes.

En Caïm va aparèixer una tarda, com caigut del cel. Era el primer home pur que veia en tots aquells segles. Dins seu no hi havia cap reminiscència sobrenatural que el turmentés: tan sols una ànima humana amb la seva barreja de llums i ombres. Li va explicar que havia vist el cartell «Lilit. Terapeuta» i havia entrat perquè feia dies que tenia dolor a les lumbars. El va fer passar a l'habitació fosca. «M'he de despullar?», va preguntar en Caïm. I encara que els àngels no tenen sexe, la Lilit va sentir com si s'acabés d'empassar una glopada de foc que li baixava fins més avall de l'estómac.

Aquella nit, sense dubtar, es va arrencar les ales i va començar a viure.

«Dins seu no hi havia cap reminiscència sobrenatural que el turmentés: tan sols una ànima humana amb la seva barreja de llums i ombres»

>> Autoria: **DANI MARESMA**